

(*Na Początku...* 18 października 1993, t. I, nr 17, s. 129–132.)

DYSKUSJA NAD STATUTEM TOWARZYSTWA

Marcin Karłowicz (Warszawa)

Na początek kilka uwag formalnych natury praktycznej. Po pierwsze, nie należy się spieszyć z rejestracją PTK i nie zgłaszać do Sądu wniosku o rejestrację stowarzyszenia natychmiast, jak tylko Grupa Inicjatywna osiągnie stan 15 osób czyli minimum wymagane przez Ustawę o stowarzyszeniach. Może to mocno skomplikować czy wręcz uniemożliwić działanie, np. gdy ktoś z piętnastki zrezygnuje z członkostwa, organ nadzorujący ma prawo automatycznie rozwiązać stowarzyszenie i trzeba będzie wszystko zaczynać od początku. Mogą być też problemy proceduralne przy wyborze Władz PTK. Przy takiej strukturze Władz Towarzystwa każdy członek założyciel musiałby pełnić jakąś funkcję, a przecież nie każdy się do tego nadaje czy tego chce. Lepiej poczekać, aż Grupa Inicjatywna rozrośnie się do 30 osób (dwa razy tyle, ile wymaga ustawa).

Po drugie, należy zadać sobie pytanie, czy PTK ma być elitarnym klubem o wysokich aspiracjach naukowych i z czasem stać się towarzystwem wzajemnej "adoracji"? Do tego wystarczy jakikolwiek statut, który zagwarantuje, że w PTK będą "sami swoi". Czy też PTK ma działać i rozwijać się krzewiąc światopogląd kreacjonistyczny w naszym społeczeństwie? Do tego potrzebny jest już całkiem inny statut, który to ułatwi, a nawet w pewnym stopniu wymusi na władzach i członkach Towarzystwa poprzez pewne zapisy statutowe obligujące do takiego postępowania. W takim statucie nie mogą znaleźć się zapisy blokujące inicjatywy członkowskie (te oddolne).

A teraz kilka uwag szczegółowych:

Rozdz. I §1. Nazwa stowarzyszenia "Polskie Towarzystwo Kreacjonistyczne" (PTK) jest nieadekwatna do sytuacji z Rozdz. II §11, który zezwala na przynależność do PTK wszystkim "obywatelom świata" bez względu na miejsce zamieszkania i faktyczne obywatelstwo. Przy takim zapisie o warunkach członkostwa trafniejsza byłaby nazwa Międzynarodowe lub Ogólnoświatowe Towarzystwo Kreacjonistyczne. Pozostając przy nazwie PTK należy być konsekwentnym i ograniczyć członkostwo rzeczywiste do

pełnoletnich obywateli polskich bez względu na wyznanie i wykształcenie, którzy akceptują statutowe cele PTK i składając deklarację zobowiązują się aktywnie wspierać PTK. Oczywiście, fakt posiadania podwójnego obywatelstwa czy stałe zamieszkiwanie za granicą nie byłoby czynnikiem dyskryminującym. Obcokrajowcom można by zostawić furtkę w postaci członkostwa honorowego przyznawanego za szczególnie wybitne osiągnięcia i zasługi dla kracjonizmu lub za hojność dla Towarzystwa. Żaden obcokrajowiec czy hojny sponsor nie obrazi się za członkostwo honorowe.

Rozdz. I §4 warto wzbogacić o zapis przyznający Oddziałom Terenowym osobowość prawną, co da im większą autonomię i zmusi do odpowiedzialnego działania na własne konto. Władze Naczelne PTK będą miały mniej roboty z administrowaniem oddziałów. Na zapis o osobowości prawnej oddziałów zezwala nowelizacja ustawy o stowarzyszeniach z 1990 roku. Są z tego same korzyści. Alternatywą dla tego rozwiązania jest znaczne zmniejszenie roli oddziałów i ograniczenie ich praw, a tym samym i obowiązków na rzecz Zarządu Głównego czy Rady PTK. W proponowanej wersji statutu oddziały terenowe mają pełnić wiele funkcji i posiadać szereg uprawnień - celowym wydaje się więc danie im większej swobody i osobowości prawnej.

Rozdz. II §10. Dodać zapis o działalności gospodarczej, gdyż żadna organizacja w Polsce nie utrzymuje się ze składek i darowizn, nawet bogaty "Biznes Center Club".

Rozdz. IV §21. Minimalną ilość członków Koła podnieść do trzech (3) osób. Jest to praktyczniejsze i stanowi wymóg formalny prawa o stowarzyszeniach.

§23 i §24. W przypadku przyjęcia osobowości prawnej oddziałów funkcje Zarządu Głównego może przejąć Walne Zgromadzenie.

Koła i Oddziały powinny być tworzone na zasadzie terytorialnej.

Oddziały mogą być tworzone w sposób dwojaki - albo na wniosek co najmniej 10 członków z danego terenu, albo przez połączenie co najmniej dwóch kół na zasadzie terytorialnej, o ile po połączeniu kół oddział będzie liczył 10 osób. Oczywiście, gdy jakieś koło przekroczy tę liczbę, automatycznie przekształca się w Oddział, chyba że członkowie podzielą się na dwa koła. Wielowariantowość w tworzeniu oddziałów maksymalnie uprości budowę struktur organizacji w terenie poprzez swą elastyczność.

Rozdz. V §33 i §34. Pomysł referendum członkowskiego mającego uprawnienia Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia PTK uważam za bardzo

dobry. Na drodze korespondencyjnego referendum można by ustalać szereg istotnych działań i posunięć oraz wpływać na decyzje Władz Naczelnych PTK bez konieczności organizowania kosztownych i czasochłonnych zjazdów. Dodatkowo referendum stanowiłoby coś w rodzaju banku zaufania dla wszystkich osób pełniących funkcje we władzach Towarzystwa. Jest to superdemokratyczne rozwiązanie. Oczywiście, takie referendum miałyby także możliwość odwoływania poszczególnych członków władz PTK, jak też całego Zarządu Głównego, Rady, Komisji Rewizyjnej, a także prawo dokonywania lub proponowania zmian w Statucie. To coś w rodzaju votum nieufności dla władz przed końcem kadencji. Aby jednak uniemożliwić osobom nieodpowiedzialnym i wiecznie niezadowolonym ze wszystkiego i wszystkich działania destrukcyjno-rozbijackie, do odwołania władz PTK w drodze referendum korespondencyjnego potrzeba by większości kwalifikowanej lub bezwzględnej co najmniej 75% ważnych głosów przeciw Zarządowi itp. Jednak aby wyniki referendum były wiążące, należy dodać w Rozdz. V §27 podpunkt o referendum jako formie wpływu na władze PTK.

§42 i §43. Do kompetencji Komisji Rewizyjnej należało by także przeprowadzanie referendum i analiza jego poprawności.

Rozdz. VI §53. Sekcje może utworzyć, podobnie jak koło, 3 członków PTK, sekcje mogą być tworzone także na zasadzie eksterytorialnej.

Rozdz. VII §64 i §65 - zgodnie z Rozdz. V §29 d) uchwała o członkostwie PTK w innych organizacjach musi być ratyfikowana przez Walne Zgromadzenie, a nie wystarczy zatwierdzenie Rady.

Na koniec krótkie podsumowanie moich postulatów do statutu:

- 1) Członkostwo w PTK może być dwojakie:
 - a) rzeczywiste tylko dla obywateli polskich,
 - b) honorowe także dla obcokrajowców.
- 2) Oddziały Terenowe PTK posiadające osobowość prawną.
- 3) Struktura organizacyjna jak najprostsza, ułatwiająca szybką rozbudowę.
- 4) Działania PTK oparte o system konsultacji wewnątrzorganizacyjnej, np. referendum korespondencyjne, z jak najszerszym udziałem osób zainteresowanych. Możliwie wszystko oparte na zasadach demokracji bezpośredniej, jak najmniej przedstawicieli, a jeśli już są, to możliwość łatwej ich wymiany przed końcem kadencji.

Tyle moich uwag do proponowanej wersji statutu Towarzystwa.

(03.09.1993.)